2024/1728

18.6.2024.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2024/1728

od 6. prosinca 2023.

o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju okolnosti u kojima su ispunjeni uvjeti za utvrđivanje grupa povezanih osoba

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 ([1]), a posebno njezin članak 4. stavak 4.,

budući da:

(1) Utvrđivanje „grupa povezanih osoba" kako su definirane u članku 4. stavku 1. točki 39. Uredbe (EU) br. 575/2013 trebalo bi dovesti do utvrđivanja fizičkih ili pravnih osoba koje su tako usko povezane idiosinkrastičnim čimbenicima rizika da je razborito s njima postupati kao s jednim rizikom. Ako nije jasno u koju bi kategoriju povezanosti trebalo svrstati međusobnu povezanost osoba, trebalo bi prevagnuti opće načelo razboritosti i pretpostaviti da postoji jedan rizik. Stoga bi se okolnosti u kojima su ispunjeni uvjeti za utvrđivanje grupa povezanih osoba trebale shvatiti kao neiscrpan popis. Ako su fizičke ili pravne osobe povezane jedino svojom ovisnošću o zajedničkim geografskim ili sektorskim vanjskim čimbenicima, ne bi ih trebalo smatrati grupom povezanih osoba.

(2) Radi pojašnjenja okolnosti u kojima su ispunjeni uvjeti za utvrđivanje postojanja jednog rizika, ako su dvije ili više pravnih osoba uključene u isti konsolidirani financijski izvještaj, uvjet kontrole trebalo bi smatrati ispunjenim, čak i ako nema izloženosti prema fizičkoj ili pravnoj osobi koja ima kontrolu jer do domino-efekta financijskih poteškoća u grupi može doći i ako institucija nije izložena prema osobi koja ima kontrolu.

(3) Budući da odnos kontrole nije ograničen na osobe koje su dio iste konsolidirane grupe, važno je utvrditi okolnosti u kojima između dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba postoji jedan rizik na temelju kontrole, čak i ako se ne sastavljaju konsolidirani financijski izvještaji jer su uključene fizičke osobe ili jer pravne osobe imaju poslovni nastan u trećoj zemlji ili pravni režim primjenjiv na te osobe ne zahtijeva financijsku konsolidaciju. Konkretno, ako fizička ili pravna osoba ima većinu glasačkih prava ili mogućnost imenovati ili razriješiti većinu članova upravljačkog tijela ili izvršava prevladavajući utjecaj nad drugom osobom, uvjete kontrole trebalo bi smatrati ispunjenima.

(4) Nadalje, važno je navesti dodatne okolnosti u kojima dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba mogu predstavljati jedan rizik jer jedna od njih ima izravnu ili neizravnu kontrolu nad drugom osobom ili drugim osobama. Konkretno, ako fizička ili pravna osoba ima pravo ili mogućnost odlučivati o strategiji ili važnim transakcijama druge osobe ili pak ima pravo ili mogućnost koordinirati upravljanjem jedne ili više pravnih osoba, u tim okolnostima trebalo bi smatrati da postoji prevladavajući utjecaj i da su ispunjeni uvjeti za jedan rizik na temelju kontrole.

(5) Važno je navesti okolnosti koje bi trebalo razmotriti barem pri procjeni gospodarske ovisnosti radi utvrđivanja jednog rizika. Za gospodarsku ovisnost potrebno je da odnos između fizičkih ili pravnih osoba može uzrokovati poteškoće povezane s financiranjem ili otplatom, a ne može se pravodobno zamijeniti bez prekomjernih dodatnih troškova, tj. troškova ili smanjenih prihoda koji bi mogli dovesti do poteškoća s otplatom.

([1]) SL L 176, 27.6.2013., str. 1.

(6) Nadalje, važno je navesti okolnosti u kojima istodobno postoje uvjeti kontrole i gospodarska ovisnost. Stoga ako dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba predstavljaju jedan rizik na temelju kontrole i jedna ili više njih tako su usko međusobno povezane i međusobno ovisne s drugom fizičkom ili pravnom osobom ili pravnim osobama da su gospodarski ovisne, sve bi te osobe zajedno trebale predstavljati jedan rizik. Pri procjeni istodobnog postojanja kontrole i gospodarske ovisnosti institucije bi trebale razmotriti svaki slučaj zasebno s obzirom na moguću povezanost na temelju pojedinačnih okolnosti. Ako su osobe koje su dio različitih grupa nad kojima se provodi kontrola međusobno povezane gospodarskom ovisnošću, sve te osobe trebale bi se grupirati u jednu zajedničku grupu povezanih osoba. Takva grupa trebala bi obuhvaćati grupu nad kojom se provodi kontrola, svaku gospodarski ovisnu osobu ili ovisne osobe i svaku osobu ili osobe koje su pod kontrolom te gospodarski ovisne osobe ili ovisnih osoba.

(7) Kako bi se uzelo u obzir da bi izvanredne okolnosti mogle spriječiti postojanje jednog rizika, institucija bi trebala moći na odgovarajući način dokazati da dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba ne predstavljaju jedan rizik iako su ispunjeni uvjeti da bi ih se smatralo povezanim osobama. U tim slučajevima institucije ne moraju utvrditi da su te osobe dio grupe povezanih osoba.

(8) Ova se Uredba temelji na nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji je Komisiji dostavilo Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo.

(9) Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo provelo je otvoreno javno savjetovanje o nacrtu regulatornih tehničkih standarda na kojem se temelji ova Uredba, analiziralo je moguće povezane troškove i koristi te zatražilo savjet Interesne skupine za bankarstvo osnovane u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]),

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Odnos kontrole

1. Dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba predstavljaju jedan rizik kad jedna od njih ima izravnu ili neizravnu kontrolu nad drugom osobom ili drugim osobama ako jedna od njih ima obvezu sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja koji uključuju drugu osobu ili druge osobe u skladu s člankom 22. stavcima 1. i 2. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) ili s Međunarodnim standardom financijskog izvještavanja (MSFI) 10, kako je utvrđeno u nacionalnom pravu odgovarajuće države članice.

2. Stavak 1. primjenjuje se i na pravne osobe koje nisu uključene u konsolidirane financijske izvještaje zbog izuzeća ili odstupanja navedenih u Direktivi 2013/34/EU ili MSFI-ju 10, kako je utvrđeno u nacionalnom pravu odgovarajuće države članice.

3. Ako se stavak 1. ne primjenjuje, dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba predstavljaju jedan rizik kad jedna od njih ima izravnu ili neizravnu kontrolu nad drugom osobom ili drugim osobama u sljedećim okolnostima:

(a) fizička ili pravna osoba ima većinu glasačkih prava u drugoj osobi ili drugim osobama;

(b) fizička ili pravna osoba ima pravo ili mogućnost imenovati ili razriješiti većinu članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela druge osobe ili drugih osoba;

([2]) Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

([3]) Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

(c) fizička ili pravna osoba može izvršiti prevladavajući utjecaj nad drugom osobom ili drugim osobama na temelju zakona ili ugovora, odredbi društvenog ugovora ili statuta.

4. Ako se stavak 1., 2. ili 3. ne primjenjuje, za dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba može se smatrati da predstavljaju jedan rizik kad jedna od njih ima izravnu ili neizravnu kontrolu nad drugom osobom ili drugim osobama, među ostalim, u sljedećim okolnostima:

(a) fizička ili pravna osoba ima pravo ili mogućnost odlučivati o strategiji ili usmjeravati djelatnosti druge osobe ili drugih osoba;

(b) fizička ili pravna osoba ima pravo ili mogućnost odlučivati o važnim transakcijama, uključujući prijenos dobiti ili gubitaka druge osobe ili drugih osoba;

(c) fizička ili pravna osoba ima pravo ili mogućnost koordinirati upravljanjem jedne ili više pravnih osoba.

5. Odstupajući od stavaka 1., 2. i 3., ako u iznimnim slučajevima institucija može dokazati da ne prevladava jedan rizik iako okolnosti na koje se upućuje u tim stavcima postoje u pogledu dviju ili više fizičkih ili pravnih osoba, institucija ne mora utvrditi da te osobe pripadaju grupi povezanih osoba.

Članak 2.

Gospodarska ovisnost

1. Dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba predstavljaju jedan rizik kad su međusobno povezane tako da bi se, ako bi jedna od njih imala financijske poteškoće, osobito poteškoće s financiranjem ili otplatom, druga osoba ili osobe vjerojatno isto tako suočile s financijskim poteškoćama, među ostalim, u sljedećim okolnostima:

(a) ako bi nesolventnost ili neispunjavanje obveza fizičke ili pravne osobe vjerojatno uzrokovalo nesolventnost ili neispunjavanje obveza druge fizičke ili pravne osobe ili pravnih osoba;

(b) ako fizička ili pravna osoba u cijelosti ili djelomično jamči za izloženost druge fizičke ili pravne osobe, a ta je izloženost toliko velika za davatelja jamstva da će on u slučaju pozivanja na jamstvo vjerojatno imati financijske poteškoće;

(c) ako znatan dio bruto primitaka ili bruto izdataka fizičke ili pravne osobe potječe iz transakcija s drugom fizičkom ili pravnom osobom, koja se ne može pravodobno zamijeniti bez prekomjernih dodatnih troškova;

(d) ako se znatan dio robe koju proizvodi ili usluga koje nudi fizička ili pravna osoba proda ili pruži drugoj fizičkoj ili pravnoj osobi, a taj se odnos ne može pravodobno zamijeniti bez prekomjernih dodatnih troškova;

(e) ako se znatan dio potraživanja ili obveza fizičke ili pravne osobe odnosi na drugu fizičku ili pravnu osobu;

(f) ako je očekivani izvor sredstava za otplatu kredita dviju ili više fizičkih ili pravnih osoba isti, a nijedna od tih osoba nema drugi neovisan izvor prihoda iz kojeg bi se kredit mogao servisirati i u cijelosti otplatiti, a očekivani izvor sredstava ne može se pravodobno zamijeniti bez prekomjernih dodatnih troškova;

(g) ako se očekuje da bi financijske poteškoće jedne fizičke ili pravne osobe uzrokovale poteškoće drugoj fizičkoj ili pravnoj osobi da pravodobno i u cijelosti podmiri svoje obveze jer su osobe pravno i ugovorno zajednički odgovorne instituciji;

(h) ako se dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba za većinu svojeg financiranja oslanjaju na isti izvor te se, u slučaju nesolventnosti ili neispunjavanja obveza u vezi s tim izvorom financiranja, taj izvor ne može pravodobno zamijeniti bez prekomjernih dodatnih troškova;

(i) ako se dvjema pravnim osobama ili više njih upravlja na jedinstvenoj osnovi kako je navedeno u članku 22. stavku 7. točki (a) Direktive 2013/34/EU;

(j) ako se upravljačko tijelo dviju ili više pravnih osoba sastoji uglavnom od istih osoba kako je navedeno u članku 22. stavku 7. točki (b) Direktive 2013/34/EU;

(k) ako većinu glasačkih prava u dvije ili više pravnih osoba drže iste fizičke ili pravne osobe.

2. Odstupajući od stavka 1., ako u iznimnim slučajevima institucija može dokazati da ne prevladava jedan rizik iako jedna ili više okolnosti na koje se upućuje u tim stavcima postoje u pogledu dviju ili više fizičkih ili pravnih osoba, institucija ne mora utvrditi da te osobe pripadaju grupi povezanih osoba.

Članak 3.

Kombinacija odnosa kontrole i gospodarske ovisnosti

1. Tri ili više fizičkih ili pravnih osoba predstavljaju jedan rizik ako dvije ili više tih osoba predstavljaju jedan rizik putem kontrole u skladu s člankom 1. (grupa nad kojom se provodi kontrola), a jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba povezano je s jednom osobom ili osobama koje pripadaju grupi nad kojom se provodi kontrola putem gospodarske ovisnosti u skladu s člankom 2.

2. Ako osoba koja je povezana putem gospodarske ovisnosti iz stavka 1. pripada drugoj grupi povezanih osoba, sve osobe, neovisno o tome ima li ta gospodarski ovisna osoba kontrolu nad njima ili su one gospodarski ovisne o toj osobi, isto tako predstavljaju jedan rizik s osobama iz grupe nad kojom se provodi kontrola iz stavka 1.

3. Odstupajući od stavaka 1. i 2., ako institucija u iznimnim slučajevima može dokazati da ne prevladava jedan rizik, iako okolnosti na koje se upućuje u tim stavcima postoje u pogledu triju ili više fizičkih ili pravnih osoba, institucija ne mora utvrditi da te osobe pripadaju grupi povezanih osoba.

Članak 4.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 6. prosinca 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN